

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-1-89
Karar Sayısı : 14-43/795-356
Karar Tarihi : 04.11.2014

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Muhammed Safa UYGUR, Metin DEMİRCİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Kelkit Vadisi Petrol Turizm Otomotiv ve İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.
Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. Maltepe/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Opet Petrolcülük A.Ş.
Kısıklı Mah. Sarıgazi Cad. No:65 34696 Üsküdar/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ni ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Başvuru sahibinin maliki bulunduğu akaryakıt istasyonu üzerinde 11.03.2004 tarihinde Opet Petrolcülük A.Ş. (OPET) lehine on beş yıl süreli kira hakkı tanındığı,
- Söz konusu kira sözleşmesinin tapuya şerh edildiği,
- 07.09.2010 tarihinde sözleşme süresinin beş yıl on iki gün olarak kısaltıldığı,
- İlgili kira sözleşmesinin yürürlükte bulunduğu dönemde Kelkit Vadisi Petrol Turizm Otomotiv ve İnşaat San. Tic. Ltd. Şti. (KELKİT VADİSİ PETROL)'nin OPET'e (.....)TL tutarında borcunun bulunduğu,
- Bahse konu tutarın tahsili tehdidi ile OPET'in KELKİT PETROL'e kira sözleşmesinin süresini 18.05.2018'e kadar uzatan 18.05.2013 tarihli protokolü imzalatıldığı,
- Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'daki açıklamalara göre dikey anlaşmanın tarafları arasındaki rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin başlangıcının tespitinde rekabet yasağına dayalı dikey ilişkinin kurulduğu ve sona erdiği tarihlerin dikkate alınacağı,
- Bu durumda, taraflar arasında bulunan 07.09.2010 tarihli Kira Sözleşmesi feshedilmeden dikey ilişkinin süresinin 18.05.2018 tarihine kadar uzatılmasının 2002/2 sayılı Tebliğ ve Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz hükümlerine aykırılık taşıdığı,
- KELKİT VADİSİ PETROL ile OPET arasındaki dikey ilişkinin 07.05.2015 tarihine kadar grup muafiyetinden yararlanıyor olması gerektiği

belirtilerek, OPET hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.09.2014 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 18.09.2014 tarih ve 2014-1-89/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 24.09.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 28.10.2014 tarih ve 2014-1-89/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; inceleme konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında 18.05.2018 tarihine kadar grup muafiyetinden yararlandığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı, şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya konusuna ilişkin bilgi isteme yazısına cevaben OPET'ten gönderilen yazıda özetle;
- KELKİT VADİSİ PETROL ile OPET arasında 11.03.2004 tarihli ve on beş yıl süreli; 18.09.2010 tarihli ve beş yıl süreli; 18.05.2013 tarihli ve beş yıl süreli bayilik sözleşmeleri imzalandığı,
  - Taraflar arasında toplamda (.....) USD ((.....)TL) bedel karşılığı 11.03.2004 tarihli ve on beş yıl süreli kira sözleşmesi imzalandığı,
  - OPET tarafından KELKİT VADİSİ PETROL'e 17.09.2004 tarihinde (.....)TL; 24.11.2006 tarihinde (.....)TL; 23.09.2010 tarihinde (.....)TL; 21.01.2010 tarihinde (.....)TL işletme yatırım destek bedeli ödemesi yapıldığı,
  - Öte yandan bahse konu dikey ilişkinin 4054 sayılı Kanun ve sair mevzuata uygun hale getirilebilmesi amacıyla taraflar arasında 18.09.2010 tarihli protokol ve 07.09.2010 tarihli ek kira sözleşmesinin imzalanarak bahse konu kira şerhinin süresinin 18.09.2015 tarihine kısaltıldığı,
  - Tarafların 18.05.2013 tarihinde, irade yenilemesi kapsamında ilgili dikey ilişkinin süresinin 18.05.2018 tarihine kadar uzatılması amacıyla Ek Kira Sözleşmesi imzalayarak ilgili tapu şerhinin süresini de bu tarihe kadar uzattıkları,
  - Bu çerçevede, KELKİT VADİSİ PETROL ile OPET arasında kurulu bulunan dikey ilişkinin 18.05.2018 tarihine kadar grup muafiyetinden yararlanıyor olduğu,
  - Bu nedenle, dosya konusu dikey ilişkide 4054 sayılı Kanun ile Kurumun düzenlemelerine aykırı herhangi bir yön bulunmadığı
- ifade edilmiştir.
- (6) Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden; taraflar arasında kurulu bulunan dikey anlaşmanın, malik ile işleticinin bağlantılı olması nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 (a) maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında olmadığı, ayrıca dosya konusu istasyonun yeni bir istasyon niteliği de taşıması nedeniyle Kurulumuzun yerleşik kararlarında ortaya koymuş olduğu koşulları karşılamadığı ve dikey anlaşmaya bireysel muafiyet tanınamayacağı değerlendirilmektedir.
- (7) Başvuru konusu dikey ilişkiye esas teşkil eden sözleşmeler incelendiğinde, taraflar arasında; dosya konusu istasyon üzerinde OPET'e on beş yıllığına kiracılık hakkı tanıyan 11.03.2004 tarihli şerhli kira sözleşmesi ile aynı tarihli on beş yıl süreli bayilik sözleşmesi ve müteakiben taraflar arasında çeşitli anlaşmalar ve protokoller imzalandığı görülmektedir.
- (8) Taraflar arasında imzalanan 07.09.2010 tarihli ek kira sözleşmesinde, *"Rekabet Kurumu'nun 12.03.2009 tarihinde internet sitesinde yayınlamış olduğu duyurusu ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde koşulları belirtilen muafiyetten yararlanabilmek bakımından Taraflar arasındaki bayilik sözleşmesi ve bağlantılı kredi sözleşmeleri, ekipman sözleşmeleri uzun süreli kira sözleşmeleri ya da uzun süreli intifa hakkının tanınması gibi şahsi ya da aynı haklarında 5 yıllık muafiyet süresi ile uyumlu hale getirilmesi gerektiğinden Taraflar aralarındaki münakit Kira Sözleşmesi'nin anılan gereklilik ile uyumlu hale getirilmesi hususunda aşağıdaki şartlarda mutabık kalmışlardır."* hükmünün yer aldığı ve bu çerçevede, aynı sözleşmenin ikinci maddesinde OPET'in kiracılık hakkının 18.09.2015 tarihine kısaltıldığı, aynı gün içerisinde tapuda kısaltma işlemlerinin yapıldığı Kurumumuza sunulan belgelerden anlaşılmaktadır. 18.09.2010 tarihinde ise taraflar arasında beş yıl süreli olmak üzere yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı görülmektedir. Aynı tarihte taraflar arasında imzalanan protokolde de benzer şekilde rekabet hukukuna uyum amacından söz edildiği gözlemlenmektedir. Söz konusu Protokol çerçevesinde OPET tarafından KELKİT VADİSİ

PETROL'e toplamda (.....) TL işletme yatırım destek bedeli ödenmesinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

- (9) 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 35. paragrafında, "...Beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülükleri de grup muafiyeti kapsamında değildir. Ancak, süresi beş yılı aşmayan veya beş yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durum olmadığı hallerde rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanacaktır..." şeklinde açıklama yer almaktadır.
- (10) Bu doğrultuda uzun süreden beri devam eden dikey ilişkilerde taraflar arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden sözleşmelerin, imzalanan yeni sözleşmeler yoluyla yenilenmesi yeni bir irade beyanı olarak kabul edilebilmekte ve bu durum grup muafiyeti kapsamındaki sürelerin hesaplanmasında göz önüne alınmaktadır. Somut olayda da taraflar arasında imzalanan sözleşmeler yoluyla yeniden bir dikey ilişkinin tesis edildiği değerlendirilmektedir. Bu durum başvuru sahibince de kabul edilmektedir.
- (11) Bununla birlikte başvurucu tarafından, taraflar arasında imzalanan 18.05.2013 tarihli Protokol, 18.06.2013 tarihli "Ek Kira Sözleşmesi 2" ve 18.05.2013 tarihli Bayilik Sözleşmesi yoluyla 2002/2 sayılı Tebliğ, anılan Kılavuz ve konuyla ilgili Rekabet Kurulu kararlarına aykırı bir şekilde, alıcıya beş yıllık süreyi aşar şekilde rekabet etmeme yükümlülüğü getirildiği öne sürülmektedir. Yukarıda da özetle yer verildiği üzere, OPET'in taraflar arasındaki borç ilişkisini bayinin anlaşma yapacağı sağlayıcıyı seçmek hususundaki özgür iradesini kısıtlamak amacıyla kullandığı iddia edilmektedir.
- (12) Konuyla ilgili olarak, Dikey Anlaşmalara ilişkin Kılavuzun 38. paragrafında; "*Rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin diğer bir önemli husus da, alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme yükümlülüğünden kurtulmasını engelleyen, taraflar arasındaki esas sözleşme ile bağlantılı kredi sözleşmeleri, ekipman sözleşmeleri, uzun süreli kira sözleşmeleri gibi sözleşmeler ya da uzun süreli intifa hakkının tanınması gibi şahsi ya da aynı haklar kapsamında çeşitli şekillerde ortaya çıkabilen herhangi bir fiili durumun olmaması zorunluluğudur. Örneğin, sağlayıcı alıcıya kredi temin etmiş ise bu kredinin geri ödemesi, alıcının beş yıl sonunda rekabet etmeme yükümlülüğünden kurtulmasını engelleyecek şekilde düzenlenmemelidir. Alıcı, beş yıllık rekabet etmeme şartının süresinin dolmasından sonra varsa kalan borçları geri ödeme olanağına sahip olmalıdır.*" açıklaması yer almaktadır.
- (13) Sözleşme hükümleri bu açıklama çerçevesinde değerlendirildiğinde, taraflar arasında imzalanan protokollerle oluşan borç ilişkisinde; beşinci yılın sonunda bayinin borçların tamamını ödeme olanağına sahip olduğu, alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme yükümlülüğünden kurtulmasını engelleyen herhangi bir durumun oluşmadığı anlaşıldığından, KELKİT VADİSİ PETROL'ün bu yöndeki iddiaları yerinde görülmemiştir. Bu nedenle taraflar arasındaki dikey ilişkinin 18.05.2013 tarihli Protokol, 18.06.2013 tarihli "Ek Kira Sözleşmesi 2" ve 18.05.2013 tarihli Bayilik Sözleşmesi yoluyla tarafların özgür iradeleriyle yenilediği ve bu çerçevede taraflar arasındaki dikey ilişkinin 18.05.2013 tarihinden itibaren beş yıl süreyle grup muafiyetinden yararlanabileceği kanaatine varılmıştır.

14-43/795-356

J. SONUÇ

- (14) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
1. Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yapmış olduğu inceleme konusu dikey anlaşmanın, 18.05.2018 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
  2. Bu nedenle, başvuru konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.